Onbeş günlük
DURUM
TKP. Yayın Bürosu

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz !

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 19 (154) 1 Kasım 1975

BU SAYIDA:

1. Hükümetin işçi haklarına yeni saldırıları
2. İşçi hareketinde yeni gelişmeler
3. Cumhuriyetin 52.yılı
4. Demirel hükümetinin, bunalımları, emekçilere yıkmak çabası
5. Dünya Kadınlar Kongresi
6. Sovyetler Birliği'nin uzayda yeni başarısı

HÜKÜMETİN İŞÇİ HAKLARINA YENİ SALDIRILARI

Gerici-faşist karması Demirel hükümeti, işçi haklarına karşı yeni bir saldırıya hazırlanıyor. Patronların, sendikalar kanunuyle grev ve toplu sözleşme yasalarında değişiklik yapılması isteklerini olumlu karşılayan hükümet, işçi ücretlerini dondurmak, grev hareketlerini kırmak, işçi sınıfının gerçek, devrimci sendikalarda örgütlenmesini önlemek için yoğun çalışmalar yürütüyor. Büyük holdingle-

rin egemen olduğu Türkiye Sanayii Odaları Yönetim Kurullarının İstanbul'da düzenledikleri toplantıdan sonra Demirel hükümetine sundukları bir raporda,özel sektöre daha büyük kredi olanakları sağlanmasını,yeni teşvik belgeleri verilmesini,toplu sözleşme ve grev yasalarının değiştirilmesini istediler.İşçi sınıfının birliğini parçalamak,politik gücünü zayıflatmak için tezgâhlanan bu yeni saldırı plânlarının gerçekleşmesinde hükümet ve patron iki- si li Türk-İş'in başındaki sarı sendika ağalarını da kullanmaktadırlar. İşbirlikçi burjuvazinin,vurguncu patronların işçi sınıfına karşı yeni saldırılara hazırlandıkları böylesi bir döhemde,Türk-İş başları işçi sınıfını bugünkü hükümeti oluşturan gerici-faşist karması çevrelerin kuyruğuna takma yollarını arıyorlar.Türk-İş genel sekreteri Sadık Şide,Türk-İş'in ya bir partiyi desteklemesini ya da yeni bir parti kurmasından söz ediyor.Patron-hükümet-sarı sendikacılar üçlüsünün bütün bunlarla güttükleri amaç, işçi sınıfının ekonomik,politik ve sosyal haklar uğrunda verdiği savaşımı ezmektir.

Türk-İş'in başındaki Tunç-Şide grubunun hükümet ve sermaye çevreleriyle işçi haklarına karşı uygulanmak istenen yeni saldırı plânlarının gerçekleşmesinde işbirliği yapması çeşitli sendikalar,ilerici kuruluş ve örgütlerce tepkiyle karşılanıyor.Bundan bir süre önce Türk-İş'ten ayrılan Bağımsız Genel-İş Sendikası patron-hükümet-Tunç-Şide grubu üçlüsünün işçi sınıfına, demokratik hak ve özgürlüklere karşı saldırılarını sert bir dille kınamış ve özetle şunları belirtmiştir: "Bugün Türk-İş yöneticileri,sermayenin sözcülüğünü ve savunuculuğunu yapan Cephe hükümetiyle fikir ve eylem birliği içindedir.Anti-demokratik yasaları açıkça desteklemektedirler. Fakat şurası kesinlikle bilinmelidir ki,işçi sınıfını bölmeye,demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi savaşını önlemeye kimsenin gücü yetmiyecektir."

DİSK genel başkan vekili Mehmet Kılınç,hükümetin işçi retlerini dondurma yolunda giriştiği oyunları "faşizme tırmanı olarak nitelemiş ve "sermayenin karma hükümet eliyle faşist bir düzen getirmesine işçi sınıfı olarak izin vermiyeceğiz. Faşizm işçinin nasırlı elleriyle ezilecektir" demiştir.

İşçi sınıfının çetin savaşlar sonucu elde ettiği haklara karşı girişilen saldırıları önlemek için bütün sendikaların, DİSK'ten,Türk-İş'ten,bağımsızlardan olsun tüm işçilerin elele vermesi bir zorunluktur. Bu alanda komünistlere,devrimci sendikalara,demokratik kuruluşlara büyük görevler düşüyor.Fabrikalarda ,işletmelerde,bürolarda komiteler,komisyonlar kurmak bütün sendikaları bu anti-demokratik saldırılar karşısında biraraya getirmek,ortak direniş biçimlerini tesbit etmek,eyleme geçmek bütün ilerici,demokratik güçlerin ana görevidir.

İŞÇİ HAREKETİNDE YENİ GELİŞMELER

Geçtiğimiz günlerde de,gerici-faşist karması hükümetin bütün baskı ve terörüne rağmen,işçiler sendika seçme özgürlüğü, ekonomik ve sosyal haklar,politik hayatta söz sahibi olma savaşlarında yeni başarılar elde etti,yeni adımlar attı. Memlekette yürütülen ulusal kurtuluş,bağımsızlık,demokrasi ve sosyalizm savaşında en kararlı,disiplinli,öncü güç olduklarını bir kez daha gösterdiler.

Samsun Bakır İzabe Fabrikasında DİSK'e bağlı Maden-İş üyesi işçi ve teknisyenlerin 3 aydan beri sürdürdükleri direniş zaferle sonuçlandı. İşçiler,vurguncu Demirel ve çetesinin müdürlerini,onların hizmetkârları sarı sendikacı,ajan Çağdaş-İş yöneticilerini,sahte üye fişi düzenlemeden sabotaja varıncaya dek

ütün baskı ve oyunlarına rağmen,dize getirdiler,patronlara,gerçek devrimci sendikalarını kabul ettirdiler. Polisin açık terörüne ve grev kırıcılığına rağmen,Bayındırlık Bakanlığında çalışan işçiler de, MC hükümeti bakanlığını bozguna uğrattılar,isteklerini ve DİSK'e bağlı Baysen-İş sendikasını kabul ettirdiler.

Kıdem tazminatları konusunda da büyük tekelcilerle ağız ve eylem birliği yapan,Türk-İş içindeki sermaye sözcüleri Tunçlar, Şide'ler,Hepbir'lerin Türk-İş'e bağlı sendikaların,bu sendikalara üye işçilerin savaşa katılmalarını önlemeğe çalıştı. Beykoz Deri Fabrikasının 1800 işçisi sarı sendikacıların patronlarla görüşmeleri uzatması üzerine direnişe geçtiler.Aynı zamanda Türk-Metal işçileri de sarı sendikacıların patronla gizli gizli görüşmelerini protesto için direnişe geçti. İnegöl'de AP'li eski ticaret bakanı Ahmet Türkel'in de ortak olduğu İştaş adlı şirkette ise,Türk-İş'e bağlı Ağaç-İş sendikasının başındaki işçi düşmanları işverenlerle birlikte işçilerin üzerine polisi saldılar.

Öte yandan,Bandırma Sülfirik Asit Fabrikasında çalışan 325 işçi patron yanlısı Petrol-İş'ten,devrimci sendika Petro-Kimya-İş 'e geçtiler. Sülfirik Asit Fabrikası işçilerinin uyanışını engellemek isteyen işverenler 16 işçiyi işten attılar. Fakat işçiler bu baskıya direnişle cevap verdiler,yürüyüş düzenlediler.İşçilerin bu yürüyüşüne Bandırmalı yurttaşlar da yığınsal olarak katıldı. "Birliğimiz faşist baskıları yenecektir!","Devletin malı yönetenlerin değildir!", "Grevdeki Saraçoğlu işçileri sizlerle!","Üretimi keserek ekmeğine gözdikme!", "Tüm ülkelerin işçileri birleşiniz!" yazılı pankartları taşıyan işçiler, "Referandum hakkımızı söke söke alırız !","Bağımsız Türkiye!", "İşçiyiz devrimde öncüyüz!" diye haykırdılar. Yürüyüş sonunda,kadın işçilerin de söz aldığı mitingde,konuşmacılar işçi haklarına karşı saldırıların yoğunlaştığını,patronların bu saldırılarını protesto ettiklerini belirttiler ve haklarını alıncaya dek mücadele bayrağını indirmeyecekle-

rini bildirdiler. Aynı zamanda işçileri DİSK'in çatısı altında lanmaya çağırarak,işbirlikçi burjuvazinin MİT ve sarı sendikacılar eliyle 3.bir konfederasyon kurma girişimine karşı tüm işçileri ve namuslu sendikacıları uyardılar.

Adana'da,Manteks Fabrikası işçilerinin patron tarafından kanunsuz lokavtla atılmasını protesto eden işçiler yürüdüler.DİSK'e bağlı 1000 işçi ve sendikacının katıldığı yürüyüşü halk büyük bir coşkunlukla destekledi,alkışladı. İşçilerin,"Bağımsız Türkiye!", "Referandum hakkımızı söke söke alırız!" diye haykırdığı yürüyüş sonunda yapılan konuşmalarda işbirlikçi,gerici-faşist karması hükümetin,patronların baskıları protesto edildi. Onlara hizmet eden Türk-İş'in başına çöreklenmiş işçi düşmanlarının oyunları yerildi.

CUMHURİYETİN 52.YILI

29 Ekim Cumhuriyet bayramını emekçi halkımız,işçi sınıfı,tüm ilerici güçler,Demirel ve ortaklarının oluşturduğu hükümetin getirdiği ağır ekonomik,politik ve sosyal bunalımlar altında kutladı. Bayram gününde Ankara hipodromu faşist komandoların gövde gösteri yeri oldu. Hükümetin emriyle polis gazetecileri hipodroma sokmadı. Açıkça faşist komandoları korudu. Gazetecilerin fotograf makineleri kırıldı,birçokları dövüldü. Türkiye Gazeteciler Sendikası Demirel ve Asiltürk'e çektiği protesto telgrafında bu saldırı olayını, faşizmi yerleştirmek için girişilen yeni bir tertip olarak niteledi.

Gerici faşist karması hükümetin beslediği ve kışkırttığı komandolar 29 Ekim bayramında Cumhuriyetin anti-emperyalist ilkelerini dile getirmek ve canlandırmak istiyen yurtseverlere,ilerici

güçlere karşı saldırılarını daha da yoğunlaştırdılar. Halkımız bundan 52 yıl önce Anayurdumuza dalan emperyalist saldırganlara karşı bir ölüm kalım savaşı verdi. Komünistler bu savaşın ön saflarında yer aldılar. Oysa iktidarı ele alan burjuvazi,Cumhuriyetin anti-emperyalist ilkelerinden uzaklaştı ve halkımızın kan dökerek kovduğu emperyalist çevrelere ülkemizi yeniden teslim etti.Yabancı sermayeye kapıları tekrar açtı. Memleketi emperyalizmin ekonomi,politik ve askersel örgütlerine bağladı. Türkiye'yi korkunç bunalımların burgacına itti.

Demirel ve ortakları bu halk düşmanı politikayı bugün de sürdürüyor. Karma hükümet Cumhuriyetimizin 52.yılında topraklarımızdaki saldırgan üsler ve haşhaş konusunda Amerikan emperyalistleriyle yeni pazarlıklara giriştiler. Emperyalistlere,patronlara ödün üstüne ödün veriyorlar. Bu karma hükümetin Cumhuriyet ilkelerine,halkımızın bağımsızlık ve kurtuluş savaşına karşı giriştiği yeni bir saldırıdır. Bunun için de,işbirlikçi burjuvazi,emrindeki faşist komandolar kanlı saldırıları halkımıza,ilerici güçlere karşı daha da yoğunlaştırdılar. Hakkâri'nin Tuzluca köyünde Kürt halkına karşı yığınsal kırım ve "özümseme" politikasını bütün şiddetiyle uygulamaya başladılar.İçel'e bağlı Mut ilçesinde,halkın dert ve dileklerini,Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında halkımızın emperyalizme karşı savaşta kahramanlığını ve zaferini şarkılarında dile getiren 4 halk ozanı tutuklandı ve Adana Devlet Güvenlik Mahkemesine verildi.

DEMİREL HÜKÜMETİNİN ,BUNALIMLARI EMEKÇİLERE YIKMAK ÇABASI

Demirel hükümetinin izlediği emperyalizme bağımlılık,soygun ve talan politikası yüzünden yurdumuzda enflâsyon,işsizlik,pahalılık ve ekonomik yıkım korkunç ölçüler almıştır. Merkez Bankasının haftalık bültenlerine göre,hükümet son bir hafta içinde 3,5 milyar liranın üzerinde mal karşılığı olmayan para basarak tedavüle sunmuştur. Böylece tedavüldeki para miktarı ilk kez 44 milyar liraya yaklaşmıştır. Bu durum Türk lirasının değerini sürekli düşürüyor. Son günlerde bir Amerikan doları 17 lira 75 kuruştan işlem görmeye başlamıştır.Bu durum fiyatların korkunç bir biçimde artmasına yol açmaktadır. Örneğin hükümet çimentonun tonuna 100 lira zam yapmıştır. Böylece 3 yıl içinde 4 kez zam gören çimentonun tonu 395 liraya fırlamıştır.

Resmi verilere göre,Türkiye'nin iç ve dış borçlarının toplamı 105 milyar lirayı aşmıştır. Dövizle ödenecek dış borçlar 10 ayda 16,5 milyar lira artarak 59 milyar 250 milyon doları çıkmıştır. Ayrıca Türk parasıyla ödenecek dış borçlar da 3 milyar 450 milyon lira olarak saptanmıştır. Böylece faizlerle birlikte Türkiye'nin dövizle ve Türk parasiyle ödenecek dış borçların toplamı 59 milyar 250 milyon lirayı bulmuştur. Yine Merkez Bankasının kaynaklarına göre,iç borçlar 10 ay içinde 4 milyar 479 milyon liralık bir artış kaydederek toplam 42 milyar 995 milyon liraya çıkmıştır. Böylelikle Türkiye'nin toplam dış ve iç borçlarının miktarı 1975 yılı bütçesi düzeyine ulaşmıştır. Bu duruma göre, her vatandaşa yaklaşık olarak 1400 lira borç düşmektedir. Ekonomi uzmanlarına göre,Türkiye dünyanın en borçlu ülkeleri arasında yer almaktadır. Buna karşılık Türkiye,Cumhuriyetin 52.yılına 4 milyon açık işsizle girdi. Gizli işsizlerin sayısı ise 9 milyonu

bulmaktadır. Bugün 5 milyon Türk vatandaşı gecekondularda oturmaktadır. Anadolu'da erkeklerin % 67'si,kadınların %84'ü okuma-yazma bilmemektedir. 60 bin köyün yarısından fazlasında okul,yol,su, elektrik yoktur. Doğu'da 30 bin kişiye bir doktor düşüyor.

Bütün bunlar,işbirlikçi burjuvazinin,Demirel ve ortaklarının yıllardır izleyegeldikleri talan ve sömürü düzeninin,Türkiye'yi emperyalizmin bir yağma pazarı haline getirme,doğal zenginliklerimizi yabancı vurguncu tekellere peşkeş çekme ,militarizme hız verme ,emperyalizmin saldırgan bloklarına daha sıkı bağlanma politikasının bir sonucudur. Bunun için de gerici-faşist karması hükümetin erkini yıkmadan,ülkenin ulusal çıkarlarını savunacak,geniş emekçi yığınların yararına olumlu girişimlerde bulunacak bir hükümeti işbaşına getirmeden gittikçe derinleşen bu bunalımlardan kurtulmanın yolu yoktur.

D Ü N Y A   K A D I N L A R   K O N G R E S İ

Dünya kadınlar yılı dolayısiyle Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de 20-24 Ekim tarihleri arasında "Kadınlar Kongresi" yapıldı. Kongreye 140 ülkeden 2 bin temsilci geldi. Bu Kongreye Türkiye'den ve Avrupa'daki kadın işçilerimizin oluşturduğu ilerici örgütlerden de temsilciler katıldı. Kongre çalışmalarında emekçi kadınlarımızın temsilcileri komisyonlara sundukları raporlarla kadınlarımızın eşit haklara kavuşması,sosyal ilerlemeye katkısı,yurt içinde ve yurt dışında çalışan kadınlarımızın sorunlarının yanısıra,bu sorunların çözümü için gerekli koşulların yaratılmasına engel olan yurt ve dünya sorunlarıyle ilgili görüşlerini dile getirdi ,dünya barışını savundular.Avrupa

Türkiye Kadınlar Federasyonu başkanı 6.komisyonda yaptığı konuşmada,emekçi Türk kadınlarının barış,özgürlük,toplumsal ilerleme,ulusal kurtuluşları için faşizme,emperyalizme,ırkçılığa,her türlü baskı ve zulme karşı savaşan halklarla dayanışma içinde olduğunu belirttikten sonra özetle şunları söyledi:"Biz,Türk kadınları bölgemizde emperyalizmin etkisine,NATO ve SENTO gibi saldırgan savaş kışkırtıcısı paktların varlığına son vermeden gerçek ve sürekli bir barışa ulaşılamıyacağına inanıyoruz...Türkiye'nin NATO harcamaları 200 milyar liranın çok üstündedir. Yalnız Kıbrıs harekâtı 30 milyar liraya malolmuştur. Bunlar yoksul halkımızın sırtına yüklenmiştir. Emekçi kadınların işsizliği,eğitimsizliği ve çilesi pahasına olmuştur. Bölgemizde bütün ülkelere,örneğin Türkiye'ye,Yunanistan'a,İsrail'e,Arap ülkelerine,onları karşılıklı kışkırtarak sattıkları silâhların karı,başta Amerika olmak üzere emperyalist silâh tekellerinin kasalarına akmaktadır...Demek oluyor ki,Türk halkı gibi,bütün bu ülkelerin halkları hem ağır savaş tehdidi altında tutulmakta,hem de açıkça soyulmaktadırlar. Bütün bunlar ortak düşmana karşı ortak savaşımın gereğini ortaya çıkarmaktadır. Bu amaçla: - ülkemiz başta olmak üzere Kıbrıs'taki,bölgemizdeki ve dünyadaki tüm ülkelerden bütün yabancı askerlerin çekilmesi ve üslerin sökülmesini,Kıbrıs sorununun Sovyetler Birliği'nin önerisi yönünde,Birleşmiş Milletler kararlarına göre çözümlenmesi,Helsinki kararlarının yaşama uygulanması için çalışmalıyız.Bu amaçla,bölgemizdeki kadın örgütleriyle işbirliği ve dayanışma içine girerek örgütsel bütünleşmeyi öneriyoruz..."

Türkiye'li kadınlar adına 2.komisyonda yapılan konuşmada,emperyalizme bağımlılığın ülkemizi,halkımızı içine düşürdüğü bunalımlar,bu arada kadınlarımızın geri bıraktırılmışlığı,buna karşı verdiği mücadele dile getirildi. Yurdumuzda artan işsizliğin çaresini kapitalist dünyaya işçi ihracında arayan Türk hükümetleri-

nin yurt dı... lirtildikten

nin yurt dışındaki işçilerimizin sorunlarıyle ilgilenmedikleri belirtildikten sonra şu istekte bulunuldu: "Biz,Avrupa Türkiye Kadınlar Federasyonu temsilcileri olarak emekçi Türkiye kadınları adına, yabancı ülkelerde çalışan çeşitli milletlere ait işçi kadınların sorunlarının çözümü için birlikte mücadele etmelerini; Batı Almanya, Batı Berlin,Fransa,Belçika,Hollanda,Danimarka,İsviçre,Avustralya, Avusturya gibi yabancı işçi çalıştıran kapitalist ülkeler kadın örgütlerinin buradaki temsilcilerine hitap ederek: bu mücadelede yabancı işçilerle dayanışma içinde bulunmalarını,onların sorunlarına sahip çıkmalarını ve bu amaçla komisyon kararına bir madde eklenmesini talep ediyoruz.

7.Komisyonda,çalışan Türkiye kadınları adına yapılan konuşmada ,NATO ve CENTO gibi emperyalizmin saldırgan paktlarına bağımlılığın,başta kadınlar olmak üzere halkımıza sefalet ve yoksulluk, ülkemize sosyal ve politik çöküntü getirdiği belirtildi. Artan bunalımlara paralel olarak,emperyalist plânların gerçekleştirilmesi, sömürünün daha rahatça sürdürülmesi için kadınlarımızı,özellikle Doğu Anadolu'da Kürt halkını geniş ölçüde kapsamına alan faşist biçimi baskı ve terör üzerinde de durulduktan sonra özetle şöyle dendi: "Türkiye kadınları,NATO'nun Kıbrıs'ı emperyalizmin üssü haline getirme planlarına daima karşı çıktılar...Biz,Ada'nın parçalanmasına karşıyız. Bütün yabancı askerlerin çekilmesini,askeri üslerin kaldırılmasını,Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığına ,egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesini istiyoruz... Halkımız,Türkiye'deki Amerikan üslerinin topraklarımızdan sökülmesi savaşımı içindedir. Bu üsler Arap halklarına,başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelere karşı sıçrama tahtası olarak kullanılma aracıdır,bütün dünya için bir tehlikedir.Bunun için askeri üslerin sökülmesini,saldırgan paktlardan çıkılmasını istiyoruz..."

Sovyetler Birliği'nin uzayda yeni başarısı

Sovyetler Birliği'nin uzay alanında elde ettiği büyük başarılar,insanlığa dünyada sürekli ve kuvvetli bir barışı sağlama yolunda yeni yeni güçler kazandırıyor. Bilim ve tekniğin barışçıl amaçlarla kullanılması ve genişletilmesi çalışmalarını baltalıyan güçlerin bileğini büküyor.

Sovyetler Birliği uzmanları son olarak "Venüs" gazegenine "Venüs-10" adlı ikinci bir otomatik istasyon daha indirdiler. Bu iniş yeryüzüne kıyasla basıncın 92 atmosfer daha yüksek olduğu ve sıcaklığın 465 dereceye ulaştığı bir durumda gerçekleşti."Venüs-10" otomatik istasyonu 300 milyon kilometrelik yolu 133 günde geçti. Sovyetlerin Venüs'a fırlattığı Venüs-9 ve Venüs-10 uzay otomatik istasyonlarından dünyamıza fotograflar gelmeye devam ediyor.Uzmanlar,uzaycılık tarihinde ilk kez Sovyetler Birliği'nin gerçekleştirdiği Venüs gezegeni uçuşlarından elde edilen fotografların bazı yanlış teorilerin çürütülmesi bakımından çok değerli olduğunu belirtmektedirler.